

**NACIONALINĖS SVEIKATOS TARYBOS IR LIETUVOS VERSLO DARBDAVIŲ
KONFEDERACIJOS APSKRITOJO STALO DISKUSIJOS „SVEIKOS GYVENSENOS
SKATINIMO, SVEIKATOS STIPRINIMO GALIMYBĖS DARBO KOLEKTYVUOSE“**

NUTARIMAS

2014 m. vasario 26 d. Nr. N-1
Vilnius

Nacionalinė sveikatos taryba (toliau – Taryba), analizuodama Lietuvos gyventojų sveikatos rodiklius, ne kartą pažymėjo, kad lėtinių neinfekcinių ligų paplitimas bei mirtingumas nuo šių ligų šalyje yra didesnis nei daugelio kitų Europos Sąjungos šalių vidurkis. Naujoje Europos sveikatos politikoje „Sveikata 2020“, kuri yra sveikatos ir gerovės politika, numatyti keturi veiklos prioritetai paliečia integruotas, tarpdisciplinines ir tarpsektorines poveikio priemones į visus sveikatą įtakojančius veiksnius ir yra gairės Lietuvai ir kitoms Europos šalims, siekiančioms geresnės jų gyventojų sveikatos. Visuotinės sveikos gyvensenos realizavimas – vienas didžiausių iššūkių kiekvienai valstybei ir šiame procese svarbus vaidmuo tenka darbdavio institucijai. Įrodyta, jog darbuotojų sveikatos stiprinimas yra ekonomiškai naudingas darbdaviui (pvz. sumažėjus nuostoliams dėl nebuvimo darbe, kiekvieno į sveikatos stiprinimą darbe investuoto euro rentabilumas siekia 2,5–4,8 euro). Lietuvoje taip pat yra geros praktikos pavyzdžių, kai darbdavių diegiamos sveikatą stiprinančios priemonės, programos, duoda teigiamus rezultatus. Apskritojų stalo diskusijos, vykusios 2014 m. vasario 26 d. metu, dalyvaujant Seimo Sveikatos reikalų komiteto, Tarybos nariams, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos atstovams, Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų, visuomenės sveikatos biurų, kitų institucijų, akademinės bendruomenės, darbdavių atstovams, išklausių pranešimus, pasisakymus ir diskusijas apie dirbančiųjų sveikos gyvensenos skatinimą ir sveikatos stiprinimo galimybes darbo kolektyvuose, atkreiptas dėmesys ir **pažymėta**, kad:

- yra tik pavienės iniciatyvos, bet trūksta moksliai pagrįstų, efektyvių, koordinuotų, orientuotų į ilgalaikius rezultatus kompleksinių programų, priemonių, metodikų, skirtų darbuotojų sveikos gyvensenos skatinimui, ugdymui,
- neskatinamas darbdavių įsitraukimas į sveikatos ugdymo procesą,
- trūksta darbo saugos ir sveikatos kultūros, darbdavių ir darbuotojų motyvacijos dalyvauti sveikatos stiprinimo veikloje,
- neišnaudojamos visos įmanomos darbdavių ir darbuotojų švietimo, informavimo galimybės sveikos gyvensenos skatinimo ir sveikatos stiprinimo srityje, įtraukiant į šią veiklą visuomenės sveikatos biurų specialistus,

- tobulintina įstatyminė bazė propaguojant ir diegiant darbo kolektyvuose sveiką gyvenseną, sveikatą stiprinančias priemones.

Siekdami efektyvesnių rezultatų sveikos gyvensenos, tinkamo darbdavių ir darbuotojų požiūrio į sveikatą ugdymo srityje, Taryba ir Lietuvos verslo darbdavių konfederacija **siūlo**:

LR Seimui, Vyriausybei:

- imtis iniciatyvos, kad skatinant ir propaguojant sveiką gyvenseną, sveikatos stiprinimą, būtų patobulinta ir papildyta įstatyminė bazė nuostatomis, motyvuojančiomis darbdavius vykdyti ilgalaike sveikatinimo veiklą, leidžiančiomis taikyti efektyvias fiskalinės sveikatos politikos priemones.

Valstybinei sveikatos reikalų komisijai:

- siekti efektyvaus tarpsektorinio, tarpžinybinio bendradarbiavimo, sudarant ekonomiškai naudingas ir socialiai teisingas sąlygas ir darbdaviams, ir darbuotojams aktyviai dalyvauti sveikos darbo aplinkos kūrimo ir sveikatinimo veikloje;

- inicijuoti, pritariant Lietuvos verslo darbdavių konfederacijai, platesnę suinteresuotų institucijų diskusiją dėl teisės aktų papildymo nuostatomis, palengvinančiomis darbdaviams mokestinę naštą ir motyvuojančiomis imtis sveikatą stiprinančių iniciatyvų.

Sveikatos apsaugos ministerijai:

- inicijuoti kompleksinių, ilgalaikių, mokliškai pagrįstų sveikos gyvensenos programų, metodikų rengimą, pasinaudojant kitų šalių gerąja patirtimi, įtraukiant į šį procesą aukštąsias mokyklas, mokslininkų grupes, darbdavių atstovus;

- skirti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas moksliniais įrodymais pagrįstų metodikų ir efektyvių priemonių kūrimui;

- parengti Profesinės sveikatos priežiūros koncepciją, ypatingą dėmesį skiriant sveikatos stiprinimui, ligų prevencijai;

- peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius darbuotojų sveikatos periodines ir profilaktines patikras, siekiant didesnio šių patikrų efektyvumo;

- aktyvinti bendradarbiavimą su darbdaviais ir kartu su savivaldybių visuomenės sveikatos biurais ieškoti galimybių ir inovatyvių būdų motyvuoti darbdavius diegti sveikatą stiprinančias priemones, programas, didinti darbdavių kompetenciją sveikatos stiprinimo, sveikos gyvensenos klausimais;

- skatinti ir organizuoti pasidalijimą gerąja patirtimi ir skleisti ją visuomenėje.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai:

- motyvuoti darbdavius kurti sveikatą stiprinančią aplinką darbo vietoje;

- vykdant Nacionalinio atsakingo verslo apdovanojimo konkursą, bendradarbiaujant su Sveikatos apsaugos ministerija, įsteigti nominaciją „Sveikatą puoselėjanti darbovietė“;
- organizuoti ir skatinti pasidalijimą gerąja patirtimi, skleisti ją visuomenėje.

Visuomenės sveikatos biurų asociacijai:

- skatinti sveikos gyvensenos iniciatyvas darbo kolektyvuose, ugdyti darbingo amžiaus žmonių sveikos gyvensenos įgūdžius bei domėjimąsi savo sveikata;
- didinti darbdavių ir darbuotojų informuotumą apie sėkmingas ir efektyvias sveikatos stiprinimo priemones, programas, pasitelkiant žiniasklaidą, kitus informacijos sklaidos būdus.

Nacionalinės sveikatos tarybos

Pirmininkas

Juozas Pundzius

Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos

Generalinis direktorius

Danas Arlauskas